

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT-EKSAMEN
NOVEMBER 2022

AFRIKAANS HUISTAAL: VRAESTEL II

NASIENRIGLYNE

Tyd: 3 uur

100 punte

Hierdie nasienriglyne word voorberei vir gebruik deur eksaminatore en hulpeksaminatore. Daar word van alle nasieners vereis om 'n standaardiseringsvergadering by te woon om te verseker dat die nasienriglyne konsekwent vertolk en toegepas word tydens die nasien van kandidate se skrifte.

Die IEB sal geen gesprek aanknoop of korrespondensie voer oor enige nasienriglyne nie. Daar word toegegee dat verskillende menings rondom sake van beklemtoning of detail in sodanige riglyne mag voorkom. Dit is ook voor die hand liggend dat, sonder die voordeel van bywoning van 'n standaardiseringsvergadering, daar verskillende vertolkings mag wees oor die toepassing van die nasienriglyne.

AFDELING A LETTERKUNDE**DRAMA****VRAAG 1 Die dag is bros deur Wessel Pretorius**

LW: Wat volg, is voorstelle. Elke kandidaat se benadering moet op eie meriete beoordeel word.

Titel:

- **Eie, gepaste titel** wat die kandidaat se siening vasvang. (Die titel is opsioneel – m.a.w. as kandidaat geen titel gegee het nie, mag hulle nie benadeel word nie. Dit is egter tog 'n aanbeveling.)

Inleiding:

- Dit is wys om te begin deur na die **tekstitel, genre en dramaturg** te verwys, bv. *In Wessel Pretorius se drama Die dag is bros [onderstreep in handgeskrewe teks] (2017) ...*
- **Formuleer betoog** ... is die karakter Brian se taalgebruik uiters gemotiveerd. In teenstelling met die eertydse lektor, Elsa van Zyl, se meer akademiese register verteenwoordig Brian se taalgebruik sy sosio-ekonomiese agtergrond. As eertydse bendelid sou dit onoortuigend wees as hy Standaardafrikaans sou praat. Hy was direk betrokke by die moord op Tertius (en sy vriendin Karien) so, binne die verhoogde dramatiese ruimte waarin hy self verantwoordelikheid wil neem vir sy daad, is sy taal sprekend van sy innerlike stryd wat juis in sy taalgebruik veruiterlik word.
- Verwoord **hoofargument** n.a.v. beplanning.

Paragraawe:

- Verskillende argumente word hier aangevoer wat die hoofargument (wat in die inleiding aan bod gebring is) ondersteun.
- In elke paragraaf word 'n argument bespreek – ondersteun met verwysings na en/of aanhalings uit die drama.

Moontlike argumente wat aangevoer kan word: (Opskrifte slegs as hulpmiddel vir nasieners.)

Elsa, Tertius en Irma se taalgebruik in teenstelling met dié van Brian

Elsa was voorheen 'n lektor in Afrikaanse letterkunde. Haar taal is uiteraard suiwer.

Irma se taalgebruik is ook oortuigend en is sprekend van hedendaagse Afrikaanse spreektaal. Sy gebruik dikwels Engelse woorde en verteenwoordig hierdeur byna 'n brug tussen die gesofistikeerde taal van Elsa en die sosiolek van Brian.

Tertius se taalgebruik is vanselfsprekend ook keurig, danksy die huis waarin hy grootgeword het en sy eie liefde vir poësie – soos deur sy ma aangewakker. Sy register is wel meer informeel as dié van Elsa en verteenwoordig tog tot 'n mate sy generasie in sy gebruik van vloekwoorde as hy sy binnegesprek verwoord op bl. 30: "Iets Hollands of Vlaams, ai fok, sorry, maar ag fok!"

Elsa gebruik wel spottenderwys woorde en taal wat 'n jongmens in 2011 sou gebruik het: "O, Tertius, jy is so hot. So hot en so kief. Net, like, basically, die heel awesomste outjie in soos die hele wye wêreld," (bl. 31) waardeur sy haarself bewys as iemand wat ook in haar kodewisseling 'n vernuftige taalmanipuleerder is. Haar voortdurende verwysings na poësie en gekultiveerde aktiwiteite teken haar ook as gesofistikeerd en belese.

Brian se taalgebruik is in lynregte teenstelling met veral dié van Elsa. Sy Afrikaans is deurspek van Engels wat hom as 'n jong spreker tipeer. Hy gebruik veral vloekwoorde en kras taal in Elsa se teenwoordigheid as hy oor sy verlede praat. Dit word funksioneel aangewend, want sy spraak pas by sy karakter en word deur sy ouderdom, sosiale klas, opvoedingspeil en lewenshouding bepaal.

Brian as produk van sy sosio-ekonomiese omstandighede en as jeugmisdadiger

Op bl. 37 verwoord Irma die sosio-ekonomiese gaping tussen wit en swart: "Maar nou sit die meeste van ons nog met ons gatte in die botter en deel ons ou skoene aan die arme swartetjies uit." Op bl. 38 verwoord sy Brian se agtergrond: "Kyk nou na onse Brian. Gebore in die sloot. Die sloot van die samelewing. Sy ma was 'n teenager en sy pa 'n stuk rubbish wat te veel gesuip het. Hy het homself so te sê grootgemaak. Tussen die gangs en die skollies." Sy verduidelik ook sy benarde ekonomiese situasie: "Twaalf jaar oud en jy moet karradio's steel om aan die lewe te bly, om 'n bendeleier van jou case af te hou." (bl. 39). Maar, na hy in die tronk was, het Brian besluit om hulp te soek by die maatskaplike werker: "Tannie, ek wil improve" (bl. 40), wat hom uiteindelik by die getraumatiseerde Elsa uitbring het.

Die dramatiese handeling

Op Brian se 18de verjaardag, daag hy by Elsa se huis op om boetedoening te doen vir sy aandadigheid aan haar seun, Tertius, en sy meisie, Karien, se dood (en haar verkragting). Hy is van die begin af op sy senuwees en die gehoor is bewus daarvan dat hy 'n rewolwer by hom het.

Brian vertel van sy "antie" by wie hy grootgeword het en die eerste maal wat hy die woord "fok" ge-"dink" het, nadat hy die onreg van klasdiskriminasie eerstehands aanskou het. Dit "het in my uitgekring soos placid water wat 'n klipie in gekry het. Dit het in 'n skreeu verander. FOOOOK!" En later: "And it washed something clean. Die onreg. Daai stukkie wraak het die onreg uitgewas." (bl. 52).

Hoe meer Brian van sy verlede en die onregverdigheid van die lewe vertel, hoe meer kru word sy taalgebruik. Hy word ook aangemoedig om sy emosies te verwoord: "Die shrink sê ek moet praat. Daai's die sinne wat ek het. They don't make much sense. And they're not of much use. Ek glo aan doen. Aksie. Vandag was ons die onreg uit, ek en jy, Elsa, met bloed." (bl. 53) – asof sy taalrebellie tog nie genoegsaam was om die onreg om te keer nie.

Wanneer hy egter klaar is met sy vertelling oor die moord, is sy taal wel steeds 'n mengsel van Engels en Afrikaans, maar die kras woorde is weg – asof die woede op sigself uitgeworstel is – ook in sy taalgebruik.

Slot:

- Hoofpunte word saamgevat – **kom tot 'n eindbetoog**.
Die taalgebruik in Die dag is bros is terselfdertyd funksioneel, onthullend en karakteropenbarend. Die groot sosio-ekonomiese afstand tussen Brian en veral Elsa word hierin oopgekloof waardeur hulle ongewone verhouding (aanvanklik) verrassend voorkom. Soos wat Brian die ontstellende verlede herleef tydens sy boetedoening, word sy taalgebruik al hoe meer kru, maar tydens die dénouement en afloop, is sy taal merkwaardig vry van vloekwoorde – asof daar dalk tog 'n mate van heling moontlik is in ons gebroke samelewing.
- **Die stelling** word finaal **bewys of afgekeur**, volgens vraag, bv.
Taalgebruik en taalregister speel 'n belangrike rol in drama om die karakters uit te beeld omdat hulle denke, mentaliteit en emosies hierdeur belig word. Die gebruik van kru en swak taal in teater is daarom geregverdig, solank dit gemotiveerd is.

VRAAG 2 Die verevrou deur Jan van Tonder

LW: Wat volg, is voorstelle. Elke kandidaat se benadering moet op eie meriete beoordeel word.

Titel:

Eie, gepaste titel wat die vraag verwoord (opsioneel, tog 'n aanbeveling).

Inleiding:

- Dit is wys om te begin deur na die **tekstitel, genre en skrywer** te verwys, bv. *Jan van Tonder se roman Die verevrou [onderstreep in handgeskrewe teks] (2019) ...*
- **Formuleer onderwerp:** ... *kan verseker as 'n feministiese teks gelees word. Die roman strek oor 'n tydperk van meer as veertig jaar waartydens die rol van vroue in die samelewing heelwat verander het. Liora Papalato en Candice Amat word beide konfronteer met vooropgestelde idees oor wie en wat hulle in die samelewing moet wees. Emilio Papalato, Liora se pa, word as paternalistiese teenvoeter vir die feminisme gestel. Candice se drome word wel deur haar pa, Lokman, ondersteun, maar haar ma word die een wat haar bevryding aan bande lê en daarop aandring dat sy haar plek in die samelewing moet ken.*
- Vooruitwysing na hoe die literêre opstel aangepak gaan word waarbinne hoofargumente afgebaken word.

Paragraawe:

- Verskillende aspekte word bespreek.
- Elke paragraaf hanteer 'n aspek/raakpunt – ondersteun met verwysings na/aanhalings uit die teks.
 - *Charlotte is tekenend van vroue in die sestigjarige van die vorige eeu. Wat sy daagliks op Finisterre doen is nooit duidelik nie, maar sy is goed versorg – al is haar man merendeels afwesig. Sy staan wel op teen hom as Emilio aandring op die operasie wat Liora moet ondergaan en die pruik wat sy vir haar wil koop. Sy het 'n minnaar (Moshe Habib), maar kan nie van Emilio skei nie, want sy is streng Katoliek en bly getrou aan die kerk se leerstellings. Sy trek altyd fyn en modieus aan en onderrig Liora in die skone kunste.*
 - *Alessandra is 'n bevryde vrou in 'n tyd toe vroue nie werklik beroepe beoefen het nie. Sy bestuur haar eie besigheid en het verskeie werkers wat haar help om modeskeppings te maak. Liora bewonder haar kleredrag en onafhanklikheid. Die retoriek dat sy te mannetjiesagtig is, kom duidelik na vore: "daar het baie mans na haar gevry, vroeër dae, maar nes dit lyk of daar iets van gaan kom, wou hulle hê sy moet verander: meer vroulik wees, sagter. Hulle het haar interessant gevind, maar te onafhanklik." (bl. 121 – 122). Alessandra het dus nie gepas by die heersende beeld van wat 'n vrou behoort te wees nie.*
 - *Ymie is ook 'n vrou van die vorige eeu. Sy kan nie die sin daarin sien dat Candice universiteit toe wil gaan nie. Sy moedig haar aan om 'n man met 'n werk te soek wat vir haar kan sorg. Sy stel ook voor dat Candice van Lokman se erfgoed moet gebruik om 'n paar mooi rokkies te koop om mans se aandag te trek. Die verhaal van Sylvester en Clarissa bied natuurlik 'n voorbeeld van hoe die toekoms heel moontlik lyk vir meisies van Blomnek wat hierdie pad kies.*
 - *Lokman Amat wil graag hê dat Candice moet gaan studeer en sit van vroeg af geld hiervoor weg. Hy staan ook nie haar verhouding met Walter teë nie aangesien hy daarin glo dat haar hart belangriker is as landswette. Walter se pa se hardvogtigheid (veral as dit duidelik word dat Candice swanger is) vorm 'n sterk teenstelling hiermee.*

- *Odette is 'n mediese dokter, maar haar lewe stuur op 'n ramp af deur drank- en dwelmmisbruik. Haar sieklike afhanklikheid van Liora dryf Liora weg en Odette se selfdoodpoging is pure manipulasie. Alhoewel sy 'n beroep beoefen, is sy nie 'n emosioneel selfstandige vrou nie.*
- *Candice herinner in baie opsigte aan Alessandra. Sy is uiters privaat en onafhanklik en sorg vir haarself. Sy is baie kieskeurig oor wie sy in haar lewe toelaat. Sy is sterk omdat sy reeds op 'n jong ouderdom swaargekry het en op haar eie voete moes staan.*
- *Liora is aan die uiterlike geoordeel 'n sterk, onafhanklike vrou, maar haar innerlike gevoelens is 'n warboel van onsekerhede en twyfel. Sy erf Odette se boedel en is waarskynlik finansieel heeltemal onafhanklik, tog oortuig sy nie as 'n sterk feministiese vrou nie.*
- *Emilio Papalato is die patriarg van die Papalato-familie en probeer die vroue met 'n ysterhand regeer. Daar is drie dinge in sy lewe: hyself, die familieplaas in Korsika en Charlotte, die vrou wat 'n ander man liefhet. Sy jaloesie en onvergenoegdheid lei tot onbeheerste woedebuie. Hy raak woedend as Charlotte hom teëgaan en sy besluite is wet. Hy kom Liora op elke moontlike manier te na, waarskynlik om wraak te neem op Charlotte of omdat hy self twyfel aan sy vaderskap. Emilio is die soort karakter wat direk teenoor die feministiese agenda gestel word. Hy het 'n eng lewensuitkyk, hy noem byvoorbeeld dokter Odette 'n "verdomde lesbiër", wat blatante diskriminasie en vooroordeel toon.*

Slot:

- Hoofpunte moet saamgevat word.
- Op grond hiervan moet tot 'n gevolgtrekking gekom word of die kandidaat glo dat die roman eerder geskik is vir vroulike lesers en of manlike lesers ook by die teks aanklank kan vind.

OF**VRAAG 3 Die verevrou deur Jan van Tonder**

LW: Wat volg, is voorstelle. Elke kandidaat se benadering moet op eie meriete beoordeel word.

Titel:

Eie, gepaste titel wat die vraag verwoord (opsioneel, tog 'n aanbeveling).

Inleiding:

- Dit is wys om te begin deur na die **tekstitel, genre en skrywer** te verwys, bv. *In Jan van Tonder se roman Die verevrou [onderstreep in handgeskrewe teks] (2019) ...*
- **Formuleer onderwerp:** ... aktiveer die titel en voorblad reeds 'n menigte betekenis wat bydra tot die spanningslyn in die roman. [Kandidate verwoord watter **VIER** temas en motiewe gekies is om te bespreek.]
- Vooruitwysing na hoe die literêre opstel aangepak gaan word waarbinne hoofargumente afgebaken word.

Paragrafe:

- Verskillende aspekte word bespreek.
- Elke paragraaf hanteer 'n aspek/raakpunt – ondersteun met verwysings na/aanhalings uit die teks.

Moontlike aspekte wat bespreek kan word: (Hier word erkenning gegee aan die vele moontlikhede wat oortuigend aangevoer kan word, maar weens lengtebeperkings nie in hierdie dokument vervat kan word nie. Kandidate se keuses sal bepalend wees.) (Opskrifte is slegs as verwysingsraamwerk vir nasieners.)

Die titel:

- Die titel aktiveer die tema van **karakters as 'verevroue'** (Liora Papalato as meesterplumbereider, maar ook Alessandra as haar eerste leermeester en iemand wat haar 'n liefde vir vere leer en natuurlik lei Liora ook vir Candice Amat op, wat in eie reg 'n skeppende verevrou word en deur Liora as bevoeg bestempel word.)
- Die titel sluit ook aan by Liora wat alreeds as sesjarige 'n liefde vir pluime het en word voltooi met Liora se **selfdood** in die verejas wat sy vir haar ma gemaak het en met die waaier wat Alessandra van Struzzo se vere gemaak het.
- **Vere** – as tema – kan ook verbind word aan die deurlopende motief van **vlieg** (soos Moshe aan Liora belowe het) wat aansluit by Candice se stelte waardeur sy ook van die alledaagse wil ontsnap.
- Die spesifieke klem wat op **'vrou'** geplaas word in die titel wil die lewensverhale van veral vroulike karakters uitlig (waar vroue se stemme in die geskiedenis dikwels misken is) en belig die **feministiese** inslag van die roman.
- Die titel is ook klankmatig suksesvol met v-alliterasie van stemlose frikatief. [Heel moontlik toevallig, maar tog beduidend.]

Die voorblad:

- Jong meisie wat onderstebo op skoppelmaai swaai – dit kan van uitbundigheid wees of omdat sy 'n geoefende swaaiër is, maar ook **tuimelend** – asof sy reeds van haar swaai val. (Dit kan aan vele oomblikke in roman verbind word, maar veral aan Moshe en Liora se eie dood.) Haar kaal bene verteenwoordig ook die **seksuele/sensuele**, maar dra ook iets oor van die **naakte waarheid van die werklikheid** asook **onskuld** – soos verbeeld in haar kaal voete.
- Die vere-versierings op die swaai asook haar enkels sluit uiteraard aan by die titel.
- Die meisie dra 'n rooi kappie – moontlike ooreenkomste met die sprokie van Rooikappie wat as jong meisie uitgestuur word in 'n wrede wêreld vol wolwe. Hierby kan ook die teenstelling tussen 'vrou' in die titel en die onskuld van die meisie in die grafika betrek word wat moontlik as vorm van 'n **Bildungsroman** (coming of age) kan motiveer.
- Die **droë woestynagtige landskap** verteenwoordig moontlik beide dié van Algerië en die Klein-Karoo wat met die parallelle verhale van Candice en Liora aan mekaar verbind word.
- Die boomtakke kan moontlik simbolies wees van die **geskiedenis** wat vol verhale met hulle eie vertakings is. Hier word dit in reliëf gebruik, oorspoel met sonlig wat die geskiedenis vertroebel.
- Die kleurgebruik (geel, rooi en roesbruin) kan verbind word aan **(manlike) viriliteit** van die son asook **(emosionele) droogtes** a.g.v. daarvan, **passie en liefde(s)**. Die sepia-agtige kleur herinner ook aan ou foto's waarvan die ware kleure verbruin het soos die tyd sy tol geëis het.
- Ander?

Spanning:

- *Die spanning wat deur die titel en voorblad aktiveer word, lê in die vervul van verwagtingshorisonne wat deur bg. aanhangig gemaak is.*

Leerders moet die titel en voorbladgegewe deurtrek na die verhaallyn self en raakpunte vind wat motiewe en temas aan spanningslyn verbind.

Slot:

- Hoofpunte moet saamgevat word.
- Op grond hiervan moet tot 'n gevolgtrekking gekom word oor die geslaagdheid van titel en voorblad ten opsigte van die verhaalgegewe en of alternatiewe 'n sterker indruk by lesers sou laat.

OF**VRAAG 4*****Die dag van die Lord* deur Johan Kruger**

LW: Wat volg, is voorstelle. Elke kandidaat se benadering moet op eie meriete beoordeel word.

Titel:

Eie, gepaste titel wat die vraag verwoord (opsioneel, tog 'n aanbeveling).

Inleiding:

- Dit is wys om te begin deur na die **tekstitel, genre en skrywer** te verwys, bv. *Johan Kruger se roman Die dag van die Lord [onderstreep in handgeskrewe teks] (2015) ...*
- **Formuleer onderwerp:** ... *kan verseker as 'n spanningsverhaal gelees word. Andries Fourie beleef die nagmerrie van die Suid-Afrikaanse Oorlog as jong seun en word as weeskind agtergelaat. In alternatiewe hoofstukke fokus die roman op Andries Fourie as student in Duitsland en later as pupil in Londen waartydens hy sy wraak op Lord Kitchener wil uitvoer. Maar dit is juis die sielestryd wat hy ervaar rondom hierdie vergeldingsdrang wat die kern van die verhaal bepaal. Hy kan egter nie die situasie objektief beredeneer nie, want hy word voortdurend aangevuur deur sy onthougoed en sy oorlogsdokumente wat hom dryf om saam te gaan met die gesoute Boerespioen, Fritz Duquesne, se plan om die SA Oorlog te wreek. As regstudent vanuit die kolonies, moet hy vernuftig en buite sy verwysingsraamwerk beweeg om hierdie plan te laat slaag, hoewel dit uiteindelik vir hom geen berusting bring nie.*
- Vooruitwysing na hoe die literêre opstel aangepak gaan word waarbinne hoofargumente afgebaken word.

Paragrafe:

- Verskillende aspekte word bespreek.
- Elke paragraaf hanteer 'n aspek/raakpunt – ondersteun met verwysings na/aanhalings uit die teks.

(Opskrifte is slegs as verwysingsraamwerk vir nasieners.)

(a) Nagmerrie na gesin se dood

- *Servasie sterf op Andries se rug aan hand van Britse soldate – selfs al het hulle reeds oorgegee.*
- *Hestertjie sterf in konsentrasiekamp aan cancrum oris.*
- *Sy ma sterf deels aan 'n gebroke hart, maar die onhigiëniese toestande in die kampe dra ook grotendeels daartoe by.*
- *Sy pa sterf in 'n krygsgevangenekamp op Ceylon terwyl hy as predikant nooit 'n wapen gedra het nie.*
- *Andries se terugkeer na Yzervarkfontein waar hy ingeneem word deur die Erasmusse asook sy terugkeer na die puin van die pastorie word vertel binne die "raamvertelling". Belangrik veral is die wraak wat hy sweer tydens sy slingerelvgooiery na die klipmens (Kitchener) tydens skoolvakansies.*

(b) Gevoelens en emosies van hoofkarakter

- *Die roman begin waar Andries vir Frits Duquesne (sy samesweerder) ontmoet en soos hierdie plan vorm aanneem en Andries nader aan sy doelwit beweeg, word die verlede en die motivering vir sy wraak in afwisselende hoofstukke chronologies vertel by monde van 'n tienjarige Andries wat die afgryse van die SA Oorlog aan eie lyf beleef.*
- *Andries se "Oorlogsdokumente" (vervat as afsonderlike insetsels tussen hoofstukke) dien as verdere bewys van die onregte wat gepleeg is. Sodoende word die leser stadig maar seker ingelig en verweef in sy oortuiging om Kitchener te vermoor. Terselfdertyd werk die historiese hede en sy ontmoetings met veral Tante Johanna en Jennifer as teenmiddel vir sy wraak en word die leser (net soos Andries) gekonfronteer met afwisselende emosies soos wat die parallelle vertellings Andries se sielestryd verbeeld.*
- *Hoewel Andries nooit werklik van sy planne afstand doen nie, is die historiese hede wel stelselmatig besig om sy oortuiging te problematiseer. As hy Tante Johanna in Keulen ontmoet, probeer sy hom oortuig dat liefde die enigste gevraagde respons teenoor die onregpleger is. Die prediker in die vrede van St. Martin se kerk bepleit vergiffenis en later dring Jennifer ook daarop aan dat selfvergiffenis die eerste stap na heling is. Die feit dat hy vriende maak met Britse onderdane en op 'n Skotse meisie verlief raak, maak dinge selfs moeiliker in sy gemoed.*

(c) Hoofkarakter beweeg buite normale/verwagte verwysingsraamwerk

- *Die historiese hede (tydens die aanloop en gedurende die Eerste Wêreldoorlog) verskaf 'n raamvertelling waarbinne die spanningsverhaal verloop. Andries Fourie, 'n student in die regte, gebruik sy posisie om in Duitsland te gaan studeer waar hy die Boerespioen, Frits Duquesne, ontmoet en hulle 'n komplot smee om Kitchener te laat boet vir sy Verskroeideaardebeleid en die lyding van vroue en kinders in die konsentrasiekampe.*
- *Andries hou nie van Duquesne nie, maar sien hom as noodsaaklike bondgenoot om sy planne tot uitvoer te bring. Nadat hy as pupil by die Middle Temple in Londen aanvaar word, sluit hy na die uitbreek van die oorlog by die Britse magte aan en gaan werk as possensor in Whitehall om naby aan Kitchener te kom en sodoende sy uiteindelijke doel te bereik om die verlede op Lord Kitchener te wreek.*

- *Enkele hoofstukke fokus op Fritz Duquesne waardeur hierdie karakter se doen en late voor en tydens die komplot vertel word. Die leser word hierdeur bewus gehou van die groter prentjie waarbinne Andries as pion gebruik word om Duquesne en sy Duitse trawante se planne te laat slaag.*

(d) **Oorleef en/of seëvier**

- *Wanneer Andries se historiese verlede gedurende die SA Oorlog self klaar vertel is, word die res van die roman gewy aan die uitspeel van die komplot op Kitchener gedurende die historiese hede.*
- *As Andries (aan die hand van die poppemeester Duquesne) uiteindelik sy wraakplan tot uitvoering kan bring, word sy verhouding met Jenny (en hul ongebore kind) in gedrang gebring. Haar pa is op die skip (of so glo hy aanvanklik) en van sy eie vriende en bondgenote sterf op die boot wat Kitchener se ondergang teweegbring. Hierdie daad bring geen berusting vir hom nie. En die prys wat hy moet betaal, is sy eie vryheid en belowende toekoms in die regte. Hy moet selfs sy eie identiteit verruil vir dié van die fiksionele Piet Nicaud.*
- *As Andries Fourie (as Piet Nicaud) in die heel laaste hoofstuk terugkeer na Pretoria om Tante Johanna in 1943 op te soek, is dit weer tydens 'n oorlog (nl. die Tweede Wêreldoorlog). Hierdie enkele hoofstuk dien as 'n korrektief op die verspeelde jare wat Andries as vlugteling moes deurbring a.g.v. sy aandeel aan die komplot teen Kitchener. Duquesne is in 1942 gevange geneem en gevonnis tot 18 jaar gevangenisstraf vir sy spioenasie vir Nazi-Duitsland (dieselfde land wat aan hom die Ysterkruis vir dapperheid toegeken het) en Andries kan dit waag om na sy geboorteland terug te keer. Andries weet uiteindelik "Die gróót onreg is onvergeldbaar ... Dis ingeskepe in die ondermaanse." Hierin word die leser daaraan herinner dat daar ook in hierdie oorlog die potensiaal bestaan dat menselewens verwoes gaan word en dat daar leeftye opgeoffer word aan vergelding. Nietemin is Jenny (en nou ook sy twee seuns) steeds aan sy sy.*
- *Sodoende word die uitspeel van die wraak op Kitchener eintlik 'n narratiewe meganisme in die ondersoek na, enersyds, die hoogs menslike drang na vergelding vir diepe onreg en, andersyds, heling, vergiffenis en liefde.*

Slot:

- Hoofpunte moet saamgevat word.
- Op grond hiervan moet tot 'n gevolgtrekking gekom word of die kandidaat glo dat die roman eerder geskik is vir manlike lesers en of vroulike lesers ook by die teks aanklank kan vind.

OF

VRAAG 5 Die dag van die Lord deur Johan Kruger

LW: Wat volg, is voorstelle. Elke kandidaat se benadering moet op eie meriete beoordeel word.

Titel:

Eie, gepaste titel wat die vraag verwoord (opsioneel, tog 'n aanbeveling).

Inleiding:

- Dit is wys om te begin deur na die **tekstitel, genre en skrywer** te verwys, bv. *In Johan Kruger se roman Die dag van die Lord [onderstreep in handgeskrewe teks] (2015) ...*
- **Formuleer onderwerp** ... *aktiveer die titel en voorblad reeds 'n menigte betekenis wat bydra tot die spanningslyn in die roman. [Kandidate verwoord watter VIER temas en motiewe gekies is om te bespreek.]*
- Vooruitwysing na hoe die literêre opstel aangepak gaan word waarbinne hoofargumente afgebaken word.

Paragrafe:

- Verskillende aspekte word bespreek.
- Elke paragraaf hanteer 'n aspek/raakpunt – ondersteun met verwysings na/aanhalings uit die teks.

Moontlike aspekte wat bespreek kan word: (Hier word erkenning gegee aan die vele moontlikhede wat oortuigend aangevoer kan word, maar weens lengtebeperkings nie in hierdie dokument vervat kan word nie. Kandidate se keuses sal bepalend wees.)

(Opskrifte is slegs as verwysingsraamwerk vir nasieners.)

Titel:

- *Dag en Lord is in rooi gedruk: meerduidelig – **wraak** – "jou dag sal kom" (sien ook "elke hond kry sy dag") en **verering** – "dié dag sal onthou word". (Kandidate wat religieuse afleidings maak, moet ook beloon word, veral as dit verbind word aan die wind en die Heilige Gees.)*
- *Die Lord waarna verwys word, is uiteraard Lord Kitchener – as teiken van wraak.*

Skets en portret:

- *Die portret van Lord Kitchener: **Veldmaarskalk in die Britse leër** wat in beheer was van oorlogvoering in die Britse Ryk. Hy was ook die argitek van die konsentrasiekampe in die Suid-Afrikaanse Oorlog van 1899–1902 waar duisende vroue en kinders gesterf het weens honger, siektes en haglike omstandighede. Dit word beskou as volksmoord deur Suid-Afrika en in die buiteland. In die Transvaal en Vrystaat was sy beleid, bekend as die '**verskroeiendeaardebeleid**', eweneens in Indië suksesvol.*
- *Kitchener word in die portret uitgebeeld met sy militêre uniform aan. Dit dui op **magsvertoon, krag en invloed**. Ook sy snor (as teken van rangdraer in die weermag) dra hiertoe by.*
- *Sy oë is **onsimpatiek** – koud – en sy uitdrukking neerhalend.*
- *Die Britse vlag (Union Jack) is ook uitgewas – asof dit nie meer die trots daarop waardig is nie.*
- *Die rooi kruis oor Kitchener se regteroog plaas hom **direk in die visier** (van Andries Fourie en Fritz Duquesne) as teiken van die **vergeldingsdrang**.*

- *Die (ou) swart-en-wit foto is in der waarheid vol **grys areas** – asof die geskiedenis nie net eensydig is nie – so ook nie die wraak wat daaruit voortvloei nie. Andries het egter net een doel voor oë en dit is om Lord Kitchener te laat boet vir dit wat twaalf jaar gelede met hom en sy gesin en nasie gebeur het.*

Spanning:

- *Die titel en voorblad ontlok onmiddellik spanning aangesien lesers vanuit die staanspoor weet wie se dag sal kom – hy word benoem en die visier is oor hom getrek. Die redes vir hierdie vergeldingsdrang word in die verhaal van die jonger Andries Fourie gedurende en na die Suid-Afrikaanse Oorlog vanuit die 9-jarige (en verder) se perspektief vertel.*
- *Die wraakplan self word in die historiese hede vertel en fokusseer op Andries as student in Duitsland en later as pupil in Engeland.*
- *Die spanning lê in die uitvoering van die plan om Kitchener te laat boet vir die onregte van die SA Oorlog, maar meer nog in Andries se sielestryd rondom wie die wraak toekom asook wie almal verantwoordbaar gehou moet word vir die lyding.*
- *Uiteindelik – as die dag van die Lord aangebreek het – is daar geen vrede of sielrus vir Andries nie.*

Leerders moet die titel en voorbladgegewe deurtrek na die verhaallyn self en raakpunte vind wat motiewe en temas aan spanningslyn verbind.

Slot:

- Hoofpunte moet saamgevat word.
- Op grond hiervan moet tot 'n gevolgtrekking gekom word oor die geslaagdheid van titel en voorblad ten opsigte van die verhaalgegewe en of alternatiewe 'n sterker indruk by lesers sou laat.

AFDELING B TRANSAKSIONELE SKRYFWERK**VRAAG 6 NASIENRIGLYNE by OOGGETUIEVERSLAG****Inhoud:**

- Persoonlike inligting noodsaaklik
- Spesifieke detail volgens vraag (onthou, slegs wat ooggetuie waargeneem het mag neergepen word)
- Chronologie uiters belangrik
- Onderteken as waar en eg

Styl en toon:

- Formeel en saaklik

'n Ooggetuieverslag***Die polisieverslag***

'n Polisieverslag is eintlik 'n verklaring wat 'n persoon aflê van dit wat hy/sy gesien gebeur het. Dit het die volgende kenmerke:

- Die verslag word in die eerstepersoon gedoen, want dit is 'n persoonlike verslag van dit wat beleef is. Jy gaan dit dus soos volg stel: Toe ek daar aankom, het ek gesien ...
- Dit wat gebeur het, moet in fyn detail beskryf word. Dit moet volledig en duidelik wees, want die polisie volg die leidrade op.
- Feite moet gegee word, bewerings en menings word nie aangehaal nie.
- 'n Persoon gee weer wat hy *self* gesien en beleef het. Hy gee nie weer wat ander hom vertel het nie. Dit word op feite gegrond en nie op hoorsê nie.
- Die verslag word saaklik geskryf. Emosioneel gelaaide woorde is ontoepaslik.

Die verslag word soos volg ingedeel:

- Eerstens moet die persoon sy persoonlike inligting verstrek. Dit sluit in sy volle name, sy identiteitsnommer, sy adres en sy kontaknommer.
- Die volgende paragraaf bevat die datum, tyd, plek, en ander besonderhede van waar die gebeure afgespeel het.
- Die volgende paragraaf is 'n uitbreiding van die besonderhede. Dit moet in logiese orde en verband gegee word.
- Dit slotparagraaf bevat 'n samevatting of gevolgtrekking.
- Die verslag moet onderteken word en die datum moet daarby aangebring word.

EN

Beantwoord VRAAG 7 of VRAAG 8

VRAAG 7**NASIENRIGLYNE BY DEKBRIEF/AANSOEBRIEF VIR CV
(KEUSEVRAAG)****Inhoud:**

- Dekbrief/aansoekbrief is om aandag te trek na spesifieke of uitsonderlike ervaring/vaardighede – mag nie net oorskryf (of direkte herhaling) van CV wees nie.
- 'n Goeie dekbrie/aansoekbrief se inhoud sal nie SÊ hoe oulik jy is nie, dit sal dit WYS!

Styl en toon:

- Die toon en styl van dekbrie/aansoekbrief moet entoesiasies, dog ernstig en tersaaklik wees.

Voorbeeld van 'n dekbrie/aansoekbrief wat 'n CV vergesel

Ontvanger se e-posadres

AAN: swart@spar.co.za

CC: pdeklerk123@gmail.com **opsioneel**

Inhoudsopskrif

ONDERWERP: Aansoek om betrekking as Bemerkingsbekendsteller

AANGEHEG: CV van Japie van Schalkwyk **CV/dokumente aangeheg**

Aanhef – ontvanger se besonderhede

Geagte mnr Swart

Ek doen graag aansoek om bogenoemde betrekking by u koerant van Dinsdag 24 April 2022 geadverteer. **Waarvoor aansoek doen; waar advertensie gesien het**

My passie is om mense te werk. Uit my Curriculum Vitae blyk dit duidelik dat ek goed met mense oor die weg kom en ook in 'n groep kan werk. Ek is 'n harde werker, ek geniet dit om by sport- en kultuurbedrywighede betrokke te wees. Die feit dat ek as joernalis by die skool se koerant is, is 'n bewys dat ek as 'n goeie bemerker skopptree. As leier van die skool is spontaniteit een van my beste eienskappe en daar is ek enige vreemde persoon kan oortuig om besigheid by Queenswood te doen. Ek het ook enige vreemde rekenaarvaardig en het ook ontwerp kursusse gedoen. **Al jou eienskappe en inligting wat pas by geadverteerde werk (redes hoekom aansoek doen vir werk)**

Ek is 'n lojale werker wat goeie selfdisipline handhaaf. Ek handhaaf goeie lewenswaardes voortspruitend uit 'n Christelike lewensbeskouing. Daarom ag ek goeie menseverhoudinge en sal altyd my medemens met respek behandel. **Karaktereienskappe (ideaal vir die werk)**

My grootste motivering vir hierdie aanstelling is die feit dat ek goeie lewenservaring wil opdoen en ook om geld te spaar vir my studies na my hoërskoolloopbaan. **Laaste motivering vir aansoek**

Aangeheg sal u vind: **Dokumente aangeheg**

- My Curriculum Vitae
- Gewaarmerkte afskrifte van my identiteitsdokument en my graad 11-rapport.

Wees verseker van my lojaliteit en harde werk indien my aansoek suksesvol is.

Die uwe **Afsluiting met naam en van**

Japie van Schalkwyk **Slotparagraaf**

OF**VRAAG 8 NASIENRIGLYNE BY DIE KLAGTEBRIEF (KEUSEVRAAG)**

Inhoud: Volgens opdrag, nl. die **klagtebrief** wat Jannie/Janie Bosman aan die restauranteienaar skryf om te kla oor die onregverdigte behandeling rondom sy/haar aanstelling as kelner. Inhoud sou o.m. die eienaar inlig oor die saak, detail verskaf waarom hy/sy glo hulle is onregverdig behandel (soos vanuit CV) en die eienaar probeer oortuig om die aansoek te heroorweeg/bestuurder moet aangespreek word of ander moontlikhede binne gegewe.

Doel: Om die eienaar in te lig, te kla en te oortuig om regte volgende stappe te neem.

Toon en styl: formeel, ferm en ernstig dog beleefd.

Formaat: e-pos (sien vorige bladsy)

Let daarop dat die inhoud van die **klagtebrief** drie afsonderlike dele het:

- 'n **Inleiding** wat die onderwerp van die klagte duidelik identifiseer.
- 'n **Liggaam** wat (a) die aard van die klagte duidelik en spesifiek verduidelik, en (b) die leser voorsien van al die inligting wat benodig word om 'n gepaste antwoord te gee.
- 'n **Slotsom** wat duidelik aandui watter aksies nodig is om die probleem reg te stel.

Voorbeeld:

Meneer/Geagte mnr./mnr Bekker

SWAK TOESTAND VAN WATER

Vanoggend vroeg, toe ek weer die krane in die badkamer oopdraai en daar, nes die afgelope drie dae, net vuil water by die krane uitloop, het ek besluit dit is die laaste strooi.

- *In die brief word oor iets gekla.*
- *Verduidelik die probleem.*
- *Gee alle inligting wat die ontvanger sal help om die probleem op te los.*
- *Omskryf die ongerief wat veroorsaak is /probleem wat ervaar word.*
- *Probeer die ontvanger aanspoor om die probleem so gou moontlik op te los.*
- *Dring aan op onmiddellike aandag.*
- *Spreek waardering uit vir aandag wat verleen sal word.*
- *Die taal, styl, toon en register is formeel. Wees hoflik, al is jy kwaad. Moenie die leser van die brief dreig nie.*
- *Skryf nugter en saaklik. Geen mooiskrywery nie.*

Ons hoop om so spoedig moontlik antwoord te ontvang.

Die uwe

M Theron OF Martin Theron

(Sien e-pos se formaat in Vraag 7)

Totaal: 100 punte

DRAMA en ROMAN – Inhoudsmatriks: PUNT uit 20**INHOUDSPUNT uit 20: Lees altyd van bo na onder om vlak/band te bepaal**

Vlak	Inleiding, aanhalings, gevolgtrekking bepaal plek binne band	% EN PUNT
7+	JA!!! ALMAL MOET DIT LEES! 'n Intelligente brein is hier aan die werk. Onderwerp en argument tot nuwe vlak van interpretasie verhoog. Skok van genot. Teoretiese kennis gesofistikeerd. FANTASTIES!/UITSTAANDE!	90–100% 18–20
	<i>Inleiding: skep grootse verwagtinge + ½</i> <i>Aanhalings/teksverwysings: oorspronklik en oortuigend geïntegreer + ½</i> <i>Gevolgtrekking: stem tot nadenke en dieper/oorspronklike insig + ½</i>	Bv. 18 + ½ + 0 + ½
7	JA! EK MOET HIERVAN ONTHOU! Oorspronklik; verbeeldingryk; stem tot nadenke; baie goeie interpretasie van onderwerp; skerp insigte. Begrip van tekstualiteit. WAARDIG/BAIE GOED	80–89% 16–17½
	<i>Inleiding: skep afwagting + ½</i> <i>Aanhalings/teksverwysings: baie interessant en goed geïntegreer + ½</i> <i>Gevolgtrekking: toon dieper insig + ½</i>	
6	JA! EK STEM SAAM! Belowend, oortuigend, interessante interpretasie van onderwerp, nuwe perspektief, toon insig, maar tog nie genoeg vir Vlak 7 nie. VERDIENSTELIK/GOED	70–79% 14–15½
	<i>Inleiding: skep verwagting van goeie oortuigingsvermoë + ½</i> <i>Aanhalings/teksverwysings: goed gekies en geïntegreer in aanbieding + ½</i> <i>Gevolgtrekking: stem tot nadenke + ½</i>	
5	JA. Onderwerp begryp. Bogemiddeld, maar sonder sprankel en oorspronklikheid. Reproduksie van geleerde werk. GEWOON/TOON SUBSTANSIE	60–69% 12–13½
	<i>Inleiding: kandidaat neem standpunt in + ½</i> <i>Aanhalings/teksverwysings: ondersteun standpunt + ½</i> <i>Gevolgtrekking: noem hoe eie standpunt bewys is en onderstreep slotsom + ½</i>	
4	JA ... WAT. Inhoud korrek; dog oninspirerend. Wys potensiaal, maar nie ontwikkel nie. Begryp die onderwerp, maar onopwindend en soms onoortuigend. Voorspelbaar. GANGBAAR	50–59% 10–11½
	<i>Inleiding: vraagstelling herhaal, kies bloot kant, rigtingwysers onduidelik + ½</i> <i>Aanhalings/teksverwysings: raakpunte met standpunt aanwesig + ½</i> <i>Gevolgtrekking: gevolgtrekking uit vraag herhaal + ½</i>	
3	MMM, Ja, maar EK WEET DAREM NIE... Idees baie voorspelbaar, tweedehandse respons (bv. volgens handleidings, maar misplaas). Onderwerp misverstaan en toon beperkte verbeelding. Min progressie van idees; swak argumentering; min bewys van beplanning. ONDERGEMIDDELD	40–49% 8–9½
	<i>Inleiding: verwys wel na vraag + ½</i> <i>Aanhalings/teksverwysings: aanwesig + ½</i> <i>Gevolgtrekking: hoewel nie volgens respons nie, maar wel volgens vraag + ½</i>	
2	TELEURSTELLEND Onoorspronklik; onrealisties; geen progressie van idees nie; foutiewe argumentering; onbeplan; verwarrend; respons verdien nie 'n slaagpunt nie. ELEMENTÊR	30–39% 6–7½
	<i>Inleiding: vraagwoorde genoem + ½</i> <i>Aanhalings/teksverwysings: waarneembaar, nie regtig sinvol nie + ½</i> <i>Gevolgtrekking: daar is 'n waarneembare einde + ½</i>	
1	NEE! Swak; tweedehands; kinderagtig/distorsie van teks; swak smaak; totale versinning; onverstaanbaar; verdien nie 'n slaagpunt nie. ONGESLAAGD	15–29% 3½–5½
	<i>Inleiding: waarneembaar + ½</i> <i>Aanhalings/teksverwysings: waarneembaar + ½</i> <i>Gevolgtrekking: waarneembaar + ½</i>	

DRAMA EN ROMAN: TAAL- en STYLMATRIKS: Punt uit 10							
TEGNIËSE AKKURAATHEID STYL en STRUKTUUR: ARGUMENTEREND	7	6	5	4	3	2	1
	Taalbeheer uitstekend. Woordeskat helder en gesofistikeerd. Lengte perfek. Byna foutloos.	Begryp en pas grammatikale reëls gepas toe. Uitdrukingsvolle woordeskat. Lengte gepas. Netelige taalfoutjies.	Goeie sinskonstruksie. Goeie woordeskat. Lengte gepas. Min taalfoute.	Sinskonstruksie redelik. Woordeskat geskik. Lengte kan pla. Taalfoute begin betekenis beïnvloed.	Teenstrydige skryfwerk. Woordeskat voorspelbaar of vol clichés. Lengte pla. Taalfoute pla.	Meestal onsinnig. Woordeskat verbeeldingloos en soms foutief. Lengtevereiste is geïgnoreer. Herhaaldelike taalfoute.	Geheel en al onsinnig. Onverstaanbaar. Lengtevereiste is heeltemal geïgnoreer. Verwronge idioom.
A+ Argumenterende styl versterk betekenis op uitnemende wyse. Register perfek vir akademiese idioom. Struktuur en samehang buitengewoon goed.	10	9½	9				
A Argumenterende styl ondersteun betekenis ten volle. Register uiters gepas vir akademiese idioom. Struktuur en samehang baie goed.	9	8½	8	7½			
B Argumenterende styl ondersteun betekenis. Goeie uitdrukingsvermoë. Vloeiend. Register goed en deurgaans volgehou. Struktuur en samehang goed.	8	7½	7	6½			
C Argumenterend, maar nie volgehou nie. Register gepas, maar nie deurgaans volgehou nie. Duidelike struktuur, maar samehang ontbreek soms.	7	6½	6	5½	5		
D Neig tot oorvertel. Register dikwels nie volgens akademiese idioom nie. Struktuur nie deurgaans duidelik nie. Samehang minder geslaagd.		5½	5	4½	4	3½	
E Akademiese styl afwesig. Slegs vertelling. Cliché; herhalend. Onvanpaste register. Struktuur en samehang onduidelik.		4½	4	3½	3	2½	2
F Slordig, onsamehangend. Register totaal onvanpas. Struktuur en samehang feitlik afwesig.			3	2½	2	1½	1
G Swak; deurmekaar; onleesbaar. Register totaal onvanpas. Geen struktuur of samehang te bespeur nie.			2	1½	1	½	0

TRANSAKSIONELE SKRYFWERK NASIENMATRIKS**TOTAAL: 20 PUNTE (Inhoud, doel en teikengroep = 10 + styl, formaat, taalgebruik, woordeskat en register = 10)**

VLAK EN PUNT		TRANSAKSIONEEL: INHOUD, DOEL en TEIKENGROEP (10)
Vlak 7+ Uitmuntend 9,5–10		Inhoud uitmuntend en volledig volgens opdrag. Doel en teikenleser voortdurend duidelik. Kreatief, relevant, sprankelend. Oorspronklike idees en pittige detail is uitstekend geïntegreer.
Vlak 7 Baie goed 8–9		Inhoud baie goed en volledig volgens opdrag. Doel en teikenleser voortdurend duidelik. Kreatief en relevant. Interessante idees en detail dra by tot sukses van skryfstuk.
Vlak 6 Goed 7–7,5		Inhoud gepas volgens opdrag. Relevant en volledig. Doel en teikenleser nie heeltemal volgehou nie. Opdrag korrek uitgevoer. Detail interessant. Diepte kom effens kort.
Vlak 5 Verdienstelik 6–6,5		Inhoud bevredigend volgens opdrag. Poging tot gepaste doel en inagneming van teikenleser . Af en toe steurende leemtes. Enkele interessante idees, maar eie stem en diepte kom kort. 'n Gemiddelde respons.
Vlak 4 Gangbaar 5–5,5		Inhoud: Kandidaat toon begrip vir opdrag. Probeer doel en teikenleser in ag neem. Poging nie heeltemal geslaagd nie. Respons baie gewoon en gemiddeld. Min sprake van eie stem en oorspronklikheid.
Vlak 3 Ondergemiddeld 4–4,5		Inhoud eenvoudig en verbeeldingloos. Doel: Poging om opdrag uit te voer nie heeltemal geslaagd nie. Min tekens van gepaste teikenleser . Afgesaag.
Vlak 2 Elementêr 3–3,5		Inhoud kom kort. Kandidaat het waarskynlik nie vraag en opdrag verstaan nie. Doel: Opdrag nie korrek uitgevoer nie. Teikengroep geïgnoreer. Beperkte respons in die algemeen. Kandidaat toon min insig in en kennis van opdragvereistes.
Vlak 1 Ontoereikend 0–2,5		Inhoud, doel en teikengroep toon min/geen tekens van begrip van opdrag nie. Selfs onsinnig. Kandidaat is duidelik nie in beheer van hierdie afdeling van skryfwerk nie. Kandidaat kan nie slaag nie.

TRANSAKSIONEEL: STYL, FORMAAT, TAALGEBRUIK, WOORDESKAT en REGISTER (10)

	<p>Styl uiters gepas, selfs innoverend.</p> <p>Formaat absoluut korrek.</p> <p>Hoogs gesofistikeerde gebruik van taalkonvensies.</p> <p>Woordeskat en register uitstekend gekies volgens opdrag.</p>	<p>Styl deurgaans gepas.</p> <p>Formaat korrek.</p> <p>Gesofistikeerde gebruik van taalkonvensies.</p> <p>Woordeskat en register baie goed gekies volgens opdrag.</p>	<p>Styl gepas volgens opdrag.</p> <p>Formaat hoofsaaklik korrek.</p> <p>Taalkonvensies goed gebruik.</p> <p>Taal en sinsbou hoofsaaklik korrek.</p> <p>Register en woordeskat goed hoewel enkele foute voorkom.</p>	<p>Styl toon begrip vir opdrag.</p> <p>Formaat meestal korrek.</p> <p>Taalkonvensies en sinsbou toon soms foute.</p> <p>Register en woordeskat toon foute, maar genoegsaam vir 'n gemiddelde respons.</p>	<p>Styl en toon nie genoegsaam volgens opdrag nie.</p> <p>Formaat toon steurende leemtes.</p> <p>Taal en sinsbou toon lastige foute (begin betekenis beïnvloed).</p> <p>Register en woordeskat gewoon en algemeen. Heelwat foute.</p>	<p>Styl en toon dikwels foutief.</p> <p>Formaat toon baie foute en/of meestal onvanpas.</p> <p>Taal-, spel- en sinsbou swak.</p> <p>Register en woordeskat dikwels onvanpas.</p>	<p>Styl en toon onvanpas.</p> <p>Formaat onvanpas.</p> <p>Min begrip van korrekte register, woordeskat en taalfunksies.</p> <p>Ongeslaagd.</p>	<p>Styl en toon het geen verband met inhoud nie.</p> <p>Formaat heeltemal foutief.</p> <p>Geen begrip van korrekte taal- en/of register-konvensies nie.</p> <p>Geen moontlikheid van 'n slaagsyfer nie.</p>
VLAK EN PUNT	Vlak 7+ Uitmuntend 9,5–10	Vlak 7 Baie goed 8–9	Vlak 6 Goed 7–7,5	Vlak 5 Verdienstelik 6–6,5	Vlak 4 Gangbaar 5–5,5	Vlak 3 Ondergemiddeld 4–4,5	Vlak 2 Elementêr 3–3,5	Vlak 1 Ontoereikend 0–2,5

Lengte: 250 woorde (Let op dat **lengtevereiste** deurgaans geld as deel van **formaat en styl**.) Indien lengtevereiste nie nagekom is nie, moet 'n **kategorieverskuiwing** gemaak word.

TOTAAL: 20 PUNTE (Inhoud, doel en teikengroep = 10 + styl, formaat, taalgebruik, woordeskat en register = 10)